№ 32. Treschdeen, 21. aprilî. 1904.

Maksâ,
Jelgawâ sanemot:
par gadu — 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu — 1 „ 20 „
par 1/4 gadu — 60 „

Par adreses pahrmainu jamaksâ 10 kap.

Latweeschu Awises.

Maksa,
pa pastu peesûtiot:
par gadu — 3 rub. — kap
par 1/2 gadu — 1 „ 60 „
par 1/4 gadu — 90 „

Uz ahrsemèm 4 rub. 50 kap. 2 rub. 30 kap., 1 rub. 20 kap.

Iznahk divreiz nedelâ.

Redakzija un ekspedizija:
Jelgawâ, Kangihseru eelâ № 14.

83. gada-gahjums.

Sludinajumi maksâ:
par sihku rakstu rindiņu 8 kap., preekschpuse 20 kap.

Wehstules no kara-lauka.

Kopâ ar ziteem tehwijas dehleem zihnâs tahlajôs austrumôs ari daschs labs no muhsu dsimtenes bahlelineem, gataws sawas asinis isleet par Zaru un tehwiju. Kahds no teem, Lesteneeks, pahrrakstijis saweem peederigeem diwas wehstules, kurâs aprakstja sawus peedsihwojumus tagadejâ karâ. Ar wina peederigu laipnu atkauju eeweetojam schis wehstules sawâ awisê, zeredami, ka tâs intresês muhsu lasitajus.

I. Port-Arturâ, 28. janwarî 1904. g.

„Dahrgee wezaki un mahsas! Sanehmu no jums 26. janw. wehstuli, kurâ jautajeet mani, waj pee mums ari ko dsird par karu, pee jums mahjâs stipri ween par to runajot. Ta taisniba gan, ka mehs ne tik ween runajam, bet jau uz tam gatawojamees weselu pusgadu. Es tikai, negribedams juhs, mani mihlee peederigee, apbehdinat, neka par tahdâm leetâm nerakstiju, jo wareja jau notikt, ka karsch nemaz neisnahk. Tagad, saprotams, naw wairs no tam ko nerakstit, jo domajams, ka juhs jau no awisêm agraki buhsat dsirdejuschi par muhsu Port-Arturas bombardeschanu. Ar Japanu tagad eekahzees karsch un pehz eespehjas pahris rindinâs pastahstischu, ko pats peedsihwoju. 26. janwara naktî pulkst. 1/2 12 uz juhras sahka rihbet leelgabali un no kara kugeem uz wisâm pusêm pâr juhru schaudijâs elektriskee gaismas stari. Es iszehlos no gultas, paskatijos wehl pa kasarmes logu un domaju, ka muhsu paschu kugi taisa manewrus, jo to wehl neweens nedomajâm, ka buhs eenaidneeks usbruzis — un kas tad ari saldatinam ahtraki ko teiks. Tikai tad ihsti sapratu, ka naw wairs joki, kad signalisti pulkst. 2 uspuhta trewogu un mums tika isdotas katram pa seschdesmit lodêm. Bet tad jau ari wairs nebij dsirdami leelgabalu ruhzeeni, jo Japaneets, newaredams isturet muhsu ugunis, atpeldeja atpakaļ tahlak juhrâ. Muhsu rota, kahdi 30 zilweki, gahja 27. janwarî no rihta uz ostas malu bones wilkt pahri ostai (Bones sauz milsigi resnus balkus; tee teek saweenoti ar resnu kehdi, kurai katrs lozeklis tik resns kâ delns. Bones iswelk tadehk, lai eenaidneeku kugi newaretu eebraukt ostâ). Tâ strahdajâm lihds pulkst. 11, kad no juhras norihbeja leelgabalu schahweeni un kahdas pahri granatas nokrita sokus 20 no mums uhdenî. Eesahkâs no abâm pusêm breesmiga uguns. No muhsu baterijâm un kara kugeem gahsa wakâ, ka waj wisi kalni rihbeja; Japanu schrapneki skrehja kâ neswehri kaukdami pâr muhsu galwâm, gan gaisâ, gan turpat preekschâ tuhkstosch gabalôs sasprahgdami, bet no mums netika neweens eewainots. Tâ schahwa kahdu pusstundu, kad atkal schahweeni apklusa, jo Japaneem ari schoreis Kreewu pipari bij par stipreem, tâ ka teem bij jaatkahpjâs. Pagahjuscho nakti bij wiss meerâ. Schodeen plosijâs leela wehtra, tâ tad ari eenaidneeki neparahdijâs. Schodeen padsirdejâm, ka werstis 20 no Port-Arturas esot eenaidneeki mehginajuschi kahpt malâ, kur muhsejee klusu nogaidijuschi, kamehr peenahk pee krasta un tad smalki sapehruschi. Labi nesinu, waj taisniba, waj ne, bet tâ mehs padsirdejâm. 27. janwarî, kad apschaudija Port-Arturu, kahdas werstis 8 no pilsehtas, taisni muhsu wezâ lehgera weetâ, iskahpuschi malâ kahdi 70 zilweku, kurus muhsu slawenee Priamuras kasaki slaweni pazeenajuschi un ottreekuschi atpakaļ juhrâ. Tas, mihlee wezaki, ir wiss, kas te pahris deenâs notizis. Tikai mihki juhs wisus luhdsu, nebehdatees un neeenemt nekahdas ruhpes un sirdehstus par mani. Peeluhgsim to Wisuwareno Deewu un palaidisimees tikai uz Winu, lai dod Winsch sawu schehligo palihgu un aissardsibu, tad wiss buhs labi. Es nebaidos ne wiskarstako uguni, bet esmu gataws wisur eet ar droschu un jautru garu . . .“

II. Port-Arturâ 4. martâ.

„Par kara sahkschanos jums daschas rindinas rakstiju pehdejâ wehstulê, kuru rakstiju 28. janwarî. Tagad warbuht wehlesatees sinat no manis, kas noteek — sche Port-Arturâ tahlak. Pehz eespehjas zentischos to ussihmet. Eenaidneeks ir jau wairak reises muhs zeenajis ar sawâm granatâm, bet katru reis pehz neilgas schauschanas ir aislaidees juhrâ, mums nekahdu leelu skahdi nepadaridams. Lihds schim ir wairak istureschanas bijis muhsu matroscheem. Daudsi no teem ir eewainoti, un laba daļa ari krituschi. Ir gan ari daschi sausemes saldati un wakas zilweki nosisti no plihstoschâm granatâm, kuras eeskreen pilsehtâ, bet tas atgadijees loti masâ mehrâ, jo pee stipras bombardeschanas katris manâs pee malas, isnemot saldatinus, kureem jabuht meerâ ar to weetu, kas katram teek eerahdita. Wisniknaki Japani usbruka 26. februara naktî. Jau pulksten 1 tee sahka pilsehtu un baterijas apschaudit. Schauschana wilkâs lihds kahdeem pkst. 2 deenâ. Mehs stahwejâm netahlu no juhrmalas reserwê. Taî deenâ Japani islaida apmehram wairak kâ 200 granatas no diwpadsmit zellu leelgabaleem. (12 zellu leelgabalu granatas ir zaurmehrâ 12 zellu resnas un 34 zelli garas. Waresat eedomatees, kahdu postu tahds milsenis nodara, puschu plihsdams. Juhs, warbuht, man netizesat, ka tahdi milsigi leelgabali war atrastees uz kuga, un to es ari tizu, jo neesat tak wehl redsejuschi ne kreetna tirdsneezibas kuga, kur nu wehl pirmâs schkiras brunu-kugi.) Es tagad esu tâ apradis, ka ir itin garlaizigi tahdas deenas pawadit, kad neschauj. Tas pats redsams pee katra saldatina: ar kuru ween eesahz par Japaneem runat, no ta dsirdama nepazeetiba un karsta wehleschanâs, kad tik Japani isnahktu malâ, tad mehs wineem mehrkakeem sadotu pa bikstâm un parahditu, zik Kreewu schtiks ir ass. Wisjaukaki naktî noskatitees, kâ no krastu baterijâm ischaujâs weena pehz otras leelgabalu ugunis, kâ sibins tumschâ naktî; pehz tam nahk pehrkonam lihdsigi rihbeeni, kuru trokšnis plihsdams atskan pret klints kalnajeem. Kasarmê ruhtis parkschk, itkâ nupat gahstos ahrâ; pat gultas notrihz, kad no „Selta kalna“, kursch atrodâs kahdu wersti no kasarmêm, ar salpêm gahsch wakâ. Uz juhras no kugeem ir dsirdami tikai dobji rihbeeni; tee nahk no eenaidneeku kugeem. — Deenu ir masak intresanti noskatitees. Tad tikai wairak war redset, kur granatas kriht un kihneeschi bareem leek behgt no pilsehtas kalnajôs, kâ isbeedetas stirnas. Maz gan tagad to bisaino putnu palizis pee mums; naw wairs tagad ne zeturtâ daļa no ta daudsuma, kas agrak bij, jo kara sahkumâ jau aisdewâs projam wisi, kam ween zitur bij zerams patwehrums. — Wispahrigi war sazit, ka ar wisu sawu schaudischanu Japani Port-Arturâ naw padarijuschi gandrihs it nekahdu skahdi, isnemot tikai pirmo usbrukumu naktî no 26. uz 27. janwari, kad tee, karu nemaz nepeeteikuschi, klusu peesagâs klhht muhsu eskadrai un smagi eewainoja brunu kugus „Retwisanu“ „Zesarewitschu“ un pirmâs schkiras kreiseri „Paladu“, kursch drihsâ laikâ buhs islabots. — Port-Artura top arweenu draudoschaka. No kuras puses tikai paskatees — uz katra kalna un kalna galina redsami apzeetinajumi un baterijas. Noraugâs druhmi pretim leelgabalu gali, pasludinadami eenaidneekam draudoschu galu. Wisur teek strahdats un taisits no agra rihta lihds wehlam wakaram. Strahdâ gan saldatini, gan kihneeschi, kâ skudras steigschus sawus darbus daridami: weens nes, otrs welk, treschais krauj un tâ eet no rokas rokâ. Ihpaschi mums sapeereem ir darba pilnas rokas; teekam raustiti uz wisâm pusêm. Weenmehr nahk peeprasijumi: te wajaga peezu, te desmit, tur seschu un tur atkal diwdesmit zilweku. Mehs esam isdaliti wisapkahrt Port-Arturai pa wisâm baterijâm un apzeetinajumeem, kur tikai wajaga kahdu leelgabalu nostahdit, waj kahdu jaunu bateriju, waj apzeetinajumu taisit. Tahdâs weetâs sapeereem jasin un jabuht darba waditajeem. Daschreiz gadâs, ka weenam pascham ir wairak kâ simts zilwekeem japeedod darbs. Tahdâs reisês esi noskrehjees kâ suns un ja nu wehl tam wisam par spihti naktî sahk Japani schaut, tad no guleschanas naw ko domat. Tad taisees pa kaklu un galwu, ka dabù schineli un ranizu mugurâ, paker sawu slinti nu manees, ka teez sawâ noteiktâ weetâ. Esi lihds rihtam isstahwejees, schauschana peestahjâs, — ej atkal pee darba. Tahdas naktis ir wairakas atgadijuschâs un tomehr neweena saldatina sejâ naw redsama ne masakâ kurneschana; katris eet un ispilda sawu usdewumu uz to labako, jo katrs labi sin, ka puhlâs preeksch sawa Keisara, sawas tehwijas un pats preeksch sewis, jo sawu zeetoksni labak apzeetinadami, esam ari paschi wairak droschibâ. Pagahjuschâs trihs deenas bijâm uz „Baltâ Wilka“ kalneem 20 werstes no Port-Arturas. Uz schi 24 asis augstâ kalna mehs 150 zilweki taisijâm baterijas preeksch tschetreem tahlschahweju leelgabaleem; tee schauj 20 werstes tahlu. Pagahjuschâ reisê bij Japani aiz schi kalna slehpuschees, lai no muhsu batarejâm newaretu tos trahpit, un tad tee apschaudija zeetoksni. Bet tagad selteem tas wairs neisdosees; ja nebuhs usmanigi no tahleenes apskatitees, ka tur ir leelgabali, tad uz galwoschanu dabûs labus piparus. Schodeen no tureenes pahrnahzâm un mums dewa pusi deenas atpuhstees. Es neturu karu ne par kahdâm breesmâm. Man winsch isleekâs tikpat kâ jauka teatra luga un, kâ jau mineju, garlaizigi pawadit tahdas deenas, kad naw bombardeschanas . . .“

No kara-lauka.

Japanu pahrizelschanâs pâr Jalu upi.
Jaunas sadursmes.

Japanu armija joprojam turpina pahreeschanu pâr Jalu upi. Kreewu galwenais schtabs, pehz „Kreewu tel. agent.“ sinojuma, 18. aprilî sino par to sekoscho: „Pehz pehdejâs deenâs peenahkuschâm ofizialâm sinâm, 9. aprilî pamanija Japanu armijas pahreeschanu pâr Jalu upi masakôs pulzinôs wairak upes augschgalâ, leelaki pulki, turpretim, bij sapulzeti pret Widschu. 10. aprilî neleeli Japanu pulzini sahka zeltees pahri Jalu upei. Pee Sjaopusichas pahrgahja pahri apmehram diwi rotas ar neleelu daku jehtneeku. 11. aprilî peenahza sinojumi, ka Japani gatawojâs eet pahri Jalu upei pee Widschu, Tjurentschenas Kialientschenas un Tschandenhekoas; 12. aprilî Japani sahka eerihkot tiltus pâr Jalu upes austruma elkoni pretim Tjurentschenai un Sjaopusichai. Ap pulksten 3 Japani eenehma Somalindas salu. Zetotees pahri nakti 13. aprilî uz seemeekeem no Sandagou zeemata uz kahdas salas 1500 Japanus sagaidija muhsu strehlneeku ugunis. Muhsu strehlneeki, skaitâ daudz masak par eenaidneekeem, pahrzehlâs pahri uz upes labo krastu un no tureenes turpinaja duhschigu apschaudischanu, eenehmuschi schauru zelinu gar upes labo krastu lihdsâs stahwai klinschu seenai. Strehlneekeem krita komandas preekschneeks porutschiks Semenows un 18 saldati, pa daļai eewainoti, pa daļai krituschi. Bet ari Japaneem, eewehrojot tuwumu, kahdâ notika apschaudischanâs, wajadseja zeest eewehrojamus saudejumus. Pulksten 1/2 3 no rihta 13. aprilî notika apschaudischanâs uz salâm pretim Tjurentschenai. Muhsu leelgabalu ugunis isnihzinaja tiltu, ko Japani bij ustaisijuschi pâr Jalu upes kreiso elkoni uz Somalindas salu, zaur ko Japani bij peespeesti turpinat pahreeschanu uz pontoneem deenwidôs no Widschu. Ap pulkst. 12 deenâ 13. apr. Japanu pulks ar bateriju sahka pahreet uz Tjurentschenu, bet, eekkuwis muhsu artilerijas uguni, nekahrtibâ un sajukumâ atkahpâs uz pahrizeltawas weetu. Pee tam Japanu baterija nepaguwa nemaz sahkt darbotees. 14. aprilî pulkst. 9 wakarâ apmehram 3 bataljoni Japanu pahrgahja pâr Jalu upi pee Matuzeo zeemata. Nakts uz 15. aprili pahrgahja meerigi. 15. aprilî no rihta muhsu isluhki pamanija, ka Japani eenem salu pretim Sandagai, ar kahdu preekschpulku uz Jalu upes labâ krasta. Muhsu kara-spehks joprojam eenem posizijas uz Jalu upes labâ krasta sem klinschu nokares.“

Kreewu Wladiwostokas flote pee Gensanas (Wensanas).

Japaneem nodarijusi leelakus saudejumus, nekâ to no pirmajâm telegramâm wareja spreest. Kontradmirals Jesens par to sino sekoschi Wina Keisara Majestatei: „Gensanâ 12. aprilî diwi muhsu mihnu kugi sadragaja 500 tonnus leelu Japanu twaikoni „Gojomaru“, kad kuga kaudis eepreeksch bij nogahdati uz krasta. To paschu deenu wakarâ uz juhras tika nogrembets 220 tonnu leels Japanu twaikonis „Nakanusamaru“, — pehz tam, kad kuga kaudis bij usnemti uz muhsu kuga. Naktî pulkst. 1/2 2 tika nogrembets wehl weens Japanu kara-transporta kugis 4000 tonnu leels: „Kinschiumaru“, lahdets ar rihseem, zitadu kara-prowijantu un oglêm. Kugis bij apbrunots 4 leelgabaleem. Padewuschos 17 ofizeerus, 20 saldatus, 85 kara-apakschkalpotajus un 65 matroschus usnehma uz muhsu kugeem. Bez ofizeereem palikuse pulka daļa, kura neween leedsâs padotees un pahreet uz muhsu kreiseri, bet pat ar eerotscheem pretojâs, tika nogremdeta kopâ ar wisu kugi.“ Pehz kahdas zitas „Kreewu tel. agent.“ sinas minetâ reisê nogremdeti apm. 130 Japanu kareiwju. Apzeetinato skaits, kopâ ar daschâm sweschâm personâm, kas bijuschas uz kuga — 210 wihru.

Japanu flote dsenâs pakaļ Kreewu Wladiwostokas flotei.

No Gensanas, kâ „Kr. tel. agent.“ sino, Wladiwostokas eskadra, kontradmirala Jesena wadibâ, dewusees atpakaļ uz Wladiwostoku. Tatschu admirala Kamimuras flote tai bijusi uz pehdâm un to panahkusi pee Wladiwostokas. Tahlo austrumu wirspawehlneeks par to sino: 16. aprilî pulksten 8 no rihta tika pamaniti 10 Japanu kreiseri un 6 torpedu laiwas Usuri lihzî. Bet nonahkot leelgabala schahweena tuwumâ, pulkst. 10 no rihta eenaidneeku eskadra pagreesâs uz Gamowa raga pusi gar Kreewu salu, bet pee Schkota salas dewâs uz deenwideem un pazuda miglâ. Wladiwostokâ wiss meerigi.“

No Port-Arturas

sino „Kr. tel. agent.“: „15. aprilî naktî tika pamaniti eenaidneeku kugi, kas turejâs 6 juhdschu attahlumâ no Port-Arturas.“ 16. apr. sino: „Enaidneeku torpedu laiwas palika pa nakti redsamas neleelâ attahlumâ un schahwa ar lidita granatâm. Sche ir wiss meerigi. Kara kugeem Port-Arturâ dota pawehle, neatstaht eenemtâs weetas.“

Par „Petropawlowska“ bojâ eeschanu

tahlo austrumu wirspawehlneeka Alekseja telegrama 17. apr. sino, ka eezeltâ ismekleschanas komisija nahkusi pee gala spreeduma, pehz sihkas leetas pahrbaudischanas, ka kugis gahjis bojâ no Japanu mihnas.

Par jaunakâm zihnâm pee Jalu upes

„Kreewu telegr. agent.“ sino 19. aprilî sekoschi pehz galwenâ schtaba sinojuma: No Mandschurijas armijas wirspawehlneeka generaladjutanta telegramâm, kas sanemtas 18. aprilî, redsams, ka Sindsagoas zeemata tuwumâ pâr Jalu upi pahrgahjuschee Japani eenehmuschi Husanas un Lisawenas zeematus. Generalis Sasulitschs, domadams no jauna eenemt Lisawenu un Husanas

augstumus, pehz 16. aprilî isdaritàs isluhkoschanas, farihkoja pulku palkawneeka Linda wadibâ. Apzeetinajumus pee Lisawenas un Husanas no Japanu puses aisstahweja diwi bataljoni ar kalnu leelgabaleem un neleelu gwardes kawaleristu pulzinu. Ar muhsu leelgabalu palihdsibu muhsu pulks issita Japanus no winu posizijas, pee kam mums krita 2 strehlneeki un 12 dabuja eewainojumus. Japani atstahja 10 krituschus un 26 eewainotus. Bes tam daka eewainotu tika aisnesta un daschi paschi nolihda lihds upei. Kalna bateriju Japani aisweda. Eenehmis Sindjagoas augstumus, muhsu pulks eetika stiprâ Japanu batereju uguni, kas nahza no Widschu seemeku puses. Diwi muhsu leelgabali apschaudija pontonu tiltu, ko Japani bij peespeesti issaukt. Japanu pulks no Lisawenas un Husanas atkahpàs pa dakai us Jalu, pa dakai us seemeleem. Japanu posizijâ usgahja 10 flintes, patronas, amunizijas, kartes. Sewischki braschi zihnijàs 10. un 12. pulka strehlneeki, porutschika Jantschisa wadibâ. 16. aprilî pulkst. 10 no rihta 1500 wihru leels Japanu pulks ar 12 leelgabaleem sahka eet pahri pee Ambiches un Schochopudses. Pee Ambiches grihwas atradàs muhsejo neleels pulks apakschpalkawneeka Gusewa wadibâ. Schis pulks — no 2 Japanu batarijàm apschaudits, bij peespeests atkahptees, saudejis 4 saldatus kà eewainotus bes tam apakschpalk. Gusews dabujis eewainojumus galwâ un kreisâ rokâ. Muhsu kalnu leelgabali, leelà attahluma dehl, newareja atbildet. Pulkam tika suhtits pastiprinajums, ar pawehli, aisdsiht Japanus pàr Jalu upi. No generala Mischtschenko dabuts sinojums, ka 16. aprilî no rihta Japanu kugi pee Jalu upes grihwas apschaudijuschi muhsu kara-spehku 20 minutes, bet saudejumi nekahdi naw nodariti. Pee Inkoas wiss meerigi."

Husana atkal no jauna eenemta no Japaneem.

„Kreewu. tel. agent." sino: „17. apr. pulkst. 10 rihtâ sahkot, lihds pulkstn. 5 deenâ, Japani apschaudija muhsu posizijas pee Kialientschenas. No kreisâ krasta batarejàm, kur Japani bij labi eerihkotàs skanstìs usstahdijuschi 36 leelgabalus, tika isschautas kahdas 2000 granatas. Muhsejee wehl arween turàs Kialientschenâ. 17. aprilî no rihta Japani no jauna pahrgahja pàr Jalu upi pee Sindjagoas un usbruka muhsu pulkeem, kas bij eenehmuschi augstumus pee Husanas zeemata, apejot kreiso spahrnu. Eewehrojot, ka Japanu skaita sinâ bij daubs wairak, muhsu pulks atkahpàs us Potetinzu. Muhsu saudejumi: Kialientschenas posizijâ kritis apakschpalkawneeks Pachalows, smagi eewainots galwâ 6. baterejas komandeers apakschpalkawn. Malers, eewainoti apakschp. Mesters, kapteins Worobjews, schtabakapteins Saposchnikows, porutschiks Filadelfows un schtabakapteins Atrotschenko. Pee Husanas smagi eewainots galwâ porutschiks Antropows. Zik saldatu saudets abàs posizijàs, wehl skaidri naw sinams. Zik tagad sin: krituschi 3, eewainoti 19.

Kauja pee Kialientschenas 18. aprilî.

Leelaka kauja notikusi pee Kialientschenas, par ko „Kr. tel. ag." telegrafè: 18. aprilî pulkst. 4 no rihta Japani atkal eesahka stipri apschaudit muhsu Kialientschenas un Potetinzas posizijas. Japanu pahrakums artilerijas sinâ un leelee saudejumi muhsu posizijàs peespeeda generali Sasulitschu atsiht par derigaku **atstaht Kialientschenu.** Kara pulkeem dota pawehle atkahptees turotees zeka posizijàs. Telegramu nosuhtot, kara pulki kahrtigi atkahpàs us otru posiziju, bet pee Potetinzas un Tschingoas wehl kauja turpinajàs.

Wehl kahds leetprateja spreedums par „Petropawlowska" bojâ eeschanu.

Kahds Franzuschu kara prateja isskaidrojis, kamdehl neesot tizams, ka Japani buhtu nogremdejuschi scho kugi waj nu ar eepreeksch isliktu mihnu, waj ar apakschuhdena laiwàm, pehdigi nahk pee gala spreeduma, ka „Petropawlowska" bojâ eeschana wareja notikt waj nu no tam, ka temperatura sazehlusees brunu kuga daschadàs dakàs, kur atradàs projektilu (schaudeku), mihnu un pulwera pagrabi (kà tas notizis pee Frantschu kara-kuga „Duperrè"), waj ari no kauna nodoma. Pee Kreewu labsirdibas kahds Kihneetis waj Japanis wareja usskuht us brunu-kuga sem welas masgataja, peegahdataja, tirgotaja, slauka waj nesseja u. t. t. wahrda un eenest bihstamâ weetâ elles maschinu, no ka iszehlàs nelaime. No eenaidneeka wiltibas, blehdibas, besgoda prahta tahdi soki sagaidami. Bes tam wehl japeemetinot, ka schajàs deenàs us Frantschu kreisera „Forbin" notizis projektila sprahdseens ais ta eemesla, ka pulwers sadalijees sem augstas temperaturas eespaideem. Tuwu sakarâ ar scho stahw wehsts, ko „Hirscha birojs" 11. aprilî sino no Peterburgas. Tur isplatijusees schahda sina par „Petropawlowska" bojâ eeschanu. Nelaimes gadijums paschâ kugî sazehlis breesmigo postu. Kad kaudis patlaban ar to nodarbojuschees, no kuga apakschtelpàm granatas peegahdat us augschu pee baterijàm, weena no tàm pasprukusi un tai gadijees krist atpakal no eewehrojama augstuma kuga apakschtelpàs, pee kam ta, protams, sprahgusi. Schis sprahdseens aisdedsinajis wisu granatu krahjumu, tà ka weens kuga gals no eekschpuses saschkihdis un tà kugis wairs nebijis glahbjams, bet tam bijis jagrimst.

No ahrsemèm.

Anglija kà widutaja starp Kreewiju un Japanu. Pehdejâ laikâ beeschi ispaustas sinas, ka Anglija peedahwajusès Kreewijai usnemtees starpneezes lomu starp abàm karotajàm walstim. Schis baumas nu isskleedè kahds Kreewu „Waldibas Wehstnesi" nodrukats ahrleetu ministrijas zirkulars, kursch isskaidro, ka wisas walodas par meera lihgschanu un widutajibu bes kahda pamata. Ka ari turpmak zitu walstju eejaukschanàs schai leetâ naw sagaidama, peerahda zirkulara otra puse, kura skan: „Keisariskâ waldiba nepeelaidis nekahdu eejaukschanos ne no weenas waldibas puses pee lihgschanas, kas notiks starp Kreewiju un Japanu, saderot meerus." —

Latweeschu juhrneeku beedriba Londonâ nesen nodibinajusès. Winas mehrkis, palihdset Londonâ peenahkuscheem un tur pastahwigi dsihwojoscheem Latweeschu juhrneekeem, kà ari wispahrigi sneegt palihdsibu Latweeschu juhrneekeem. Beedribai eerahditas telpas Angku juhrneeku beedribas namâ „Britisch Foreigu Tailors Societ". Beedriba luhds dahwinat winas bibliotekai grahmatas un periodiskus isdewumus.

Turku-Greeku sadursme Smirnâ, par ko sinojàm jau pagahjuschâ numurâ, nopeetnaka, nekà to domaja sahkumâ. Pee wisa wainiga, kà tagad israhdàs, Turzija. Turku waldibas eestahdes prasijuschas Smirnâ no Greeku pawalstneeku eerihkoteem weikaleem nelikumigus nodokkus. Bet kad weikalneeki leeguschees schos nodokkus maksat, Turki slehguschi weikalus. Greekijas konsula sekretars gahjis atwehrt slehgtos weikalus un tad nu ari notizis wiss trahzis, kà sinots. Kreewu waldibai tuwu stahwoschas awises runâ koti stingru walodu par Turku warmahzigo rihkoschanos. Sagaida, ka Turzija peekahpsees.

— **No Salonikeem** „St. Pet. Wed." sino par Makedonijas bandu sadursmèm ar Turku saldateem. Nemeerneeki saudejuschi 14 krituschus un 12 eewainotus.

No Spahnijas. Nelaime raktuwês. Telegrafs sino, ka Sewikas nowadâ ogku raktuwês zaur semes eegahschanos apbehrti leels daudsums strahdneeku. Lihds schim atrakti 50 lihki un 10 eewainoti.

No eekschsemèm.

No Peterburgas. Pee skanoschas naudas pahrweschanas pa pastu esot nodomats atlaist daschas leekas formalitates, kà ari par winas suhtischanu paseminat maksu.

— **Otros dselszeka lihnijas buhwe pa Sibiriju,** kà galwas pilsehtas awises sin wehstit, esot jau nolemta. Buhwe tikschot beigta pusotra gada laikâ un preeksch zeka wajadseschot 160 milj. pudu sleeschu. Wisdrihsakâ laikâ kerschotees pee peewedu dselszeku buhwèm us Sibirijas dselszeka; katras saru lihnijas garums buhschot 5—6 werstis.

— **Par generalschtaba akademijas preekschneeku** eezelts tàs paschas akademijas profesors N. P. Michnewitschs.

— **Keisara Majestates pasinojums ahrsemneekeem,** kuri wehlàs eestahtees kà brihwprahtigee Kreewijas armijâ. No daschàm sewischki Slahwu semèm eenahk stiprâ mehrâ no eedsihwotajeem luhgumi, lai tos usnem kà brihwprahtigos armijâ. Tahda paschaisleedsigas lihdsjuhtibas parahdischana ir dsiki eespeedusès Kreewu tautas Augstakâ kara-wadona sirdî. Wina Majestate, Kungs un Keisars, issazidams Sawu dsihwako atsinibu par parahditajàm juhtàm, naw warejis atrast par eespehjamu paklausit luhgumus dehl usnemschanas Kreewu armijâ par brihwprahtigeem, apzeredams, ka katra spehki un dsihwiba wajadsigi wina pascha dsimtenê.

— **Dselszeka nelaime us Baltijas dselszeka.** 16. aprilî pulkst. 8,55 min. no rihta no Oranienbaumas isnahkuscham wilzeenam kahdu puswersti no Peterburgas stazijas notikusi nelaime. Sleedes bij aplam sabihditas un brauzeens usskrehja wirsû us blakus sleedèm stahwoscham wilzeenam. Kahdi trihs wagoni sadragati, lokomotiwei katla preekschseena sasista gabalu gabalôs; eewainoti: kurinatajs un diwi kaleji. Leelai strahdneeku partijai tikai ar puhlèm isdewàs zeku notihrit.

No Maskawas. Mstislawas kahjneeku reserwes pulka jaunakais ahrsts Alksne paaugstinats par hofrahtu.

No Witebskas. Par leelo ugunsgrehku pasneedsam saweem lasitajeem schahdas sihkakas sinas: 13. aprilî ap pulkst. 3 pehz pusdeenas atskaneja no ugunsdsehseju torna signali, ka pee Polozkas tirgus laukuma iszehlusès uguns. Uguns bij iszehlusès netahl no Schihdu skolas kahdâ schkuhnî. Puhta stipris deenwidus-wakara wehjsch; uguns isplatijàs schausmigi ahtri, aprihdama weenu mahjeli pehz otras, tà ka ugunsdsehseji nespehja zihnitees ar postu nesoschàm leesmàm. Winus kaweja ari darbâ schauràs eelas. Aisdegàs Minchina eikas fabrika, kur leeli eikas trauki, speesti rauschi dega neapraksstamâ skaitâ. Tagad uguns tika pahrdsihta wairak eelas tahlak un wiss kwartals bij weena leesmu juhra. Ugunij krita ari par laupijumu weens no wezakeem deewnameem Witebskâ — Eliasa pareistizigo basniza. Tahdas breesmas redsedams, Witebskas gubernators telegrafeja, lai no Smolenskas brauktu tureenes ugunsdsehseji palihgâ. Pret wakaru wehjsch mitejàs un tagad bij eespehjams uguni aprobeschot. Bet kahds schausmigs skats: Daugawas mala lihds pascham uhdenim nokrauta salausitàm mantàm, uguns juhrâ rehgojàs skursteni kà kugu masti. Kur ween paklausees, dsirdamas waimanas, raudaschana. Smolenskas ugunsdsehseji eeradàs plkst. 3 nakti, bet teem atlikàs tikai noslahpet degoschàs atleekas. Nodeguschas pawisam kahdas 400 mahjas us kahdu 50—60 puhrweetu leela semes gabala. Uguns zehlonis naw wehl droschi nosakams.

No Jlowaiskajas stazijas. Lokomotiwes nolaupischana. Kahds nejehdsigs joks isdarits preeksch daschàm deenàm us Katrinas dselszeka pee Jlowaiskajas stazijas: tur tikusi nolaupita lokomotiwe. Stazijas preekschâ us sleedèm atradàs lokomotiwes. Ap pulksten 10 wakarâ, kad stazijâ un meestinâ jau wisi bij nolikuschees gulet, bij kahds neprahtigs joku Peteris uskahpis us lokomotiwi, to eekurinajis un tad atwehris regulatoru preeksch lehnas braukschanas. Lokomotiwe dewàs tuhlin us Krimskajas stazijos pusi. Pirms aisbraukschanas bij wehl doti trihs parastee swilpeeni, bet tos nebij neweens stazijâ dsirdejis. Nebehdneeks bij nolehzis pee pirmàs sarga buhdinas. Lokomotiwes pasuschanu bij pamanijis wispirms stazijas sargs, kursch nakti pamodees. Tuhlin tika ustraukti stazijas eerehdni, kuri dewàs lokomotiwi meklet, wini atrada to stepê werstes diwas no Krimskajas stazijas, kur ta bij apstahjusès twaika truhkuma dehl. Kahda nelaime gan nebuhtu notikuse, ja lokomotiwe buhtu gahjuse wehl tahlak, jo pee Krimskajas stazijas atraduschees us sleedèm wairaki wagoni, kurôs gulejuschi strahdneeki.

No Bucharas. Weselu miljonu rublu Bucharas emirs dahwinajis preeksch Kreewijas kara-flotes pastiprinaschanas, kamehr us wina dehla wahrdu doti 15,000 rbl. preeksch diwu stipendiju isdalischanas Taschkentas realskolâ par peeminu Leelkuasa Kirila Wladimirowitscha brihnischkai isglahbschanai.

No Nikolajewas. 13 gadus wezs paschnahwneeks. 13 gadu wezs puika bij ais „dsihwes apnikuma" nolehmis beigt dsihwibu, panehmis tehwa rewolweri, eeschahwis sew deniòs un bijis us weetas pagalam. Paschnahwibas zehloni nesinami, jo nelaimigais behrns naw atstahjis ne raksta galina. Wezaki teiza, ka puika bijis weenmehr domigs un pahrak ahtri attihstijees. Winsch gatawojees eestahtees weetejâ realskolâ.

No Wladiwostokas. Austruma walodu instituts neesot wehlejees atstaht pilsehtu, bet palikschot turpat. Noturetâ konferenze nolehmuse turpinat mahzibas lihds tam brihdim, kamehr neradischotees nepahrwahrami schkehrschli, un gadijumâ, ja tahdi radischotees, tad wisi profesori un studenti nemschot dalibu pee zeetokschna aisstahweschanas. Jautajums par to, waj atlaist bes eksamena studentus, kuri aissaukti pee kara pulkeem kà tulki, neesot wehl isschkirts, bet esot nodomats par to eesneegt ministrijai luhgumu.

Widseme.

No Rigas. Rigas Latweeschu Beedribas Ahrstneezibas Nodaka notureja 14. aprilî sapulzi. Pehz daschu eekschejo darischanu nokahrtoschanas pahrgahja us wehleschanàm. Eewehleja: Dr. med. G. Reinhardu — par Nodakas preekschneeku; Dr. J. Kraukstu par preekschneeka weetneeku; Dr. Perlbachu — par bibliotekaru; Dr. K. Baronu — par kaseeri un Dr. Lukinu — par sekretaru. Pahrrunaja ari par Rigas Latweeschu Labdaribas Beedribas ambulatoriju, aisrahdot us dascheem truhkumeem, kuri buhtu pehz eespehjas drihsâ laikâ nowehrschami.

— **Dahrskopibas kursi.** 16. aprilî eesahkàs pirmee no Keisariskàs Kreewijas Dahrskop. Beedribas Rigas Nodakas sarihkotee kursi Behrsonê. Otree kursi eesahksees 26. aprilî sch. g. Nurmischu Rahtneekôs; japeeteizàs turpat pee R. Laubert kunga, adr. par Ligati. Treschee kursi sahksees 7. maijâ pee Ehweles Lauksaimneez. Beedribas; japeeteizàs turpat pee preekschneeka mahzitaja Meyera kunga, adr. par Stackeln. Zeturtee kursi eesahksees 20. maijâ Rujenê; japeeteizàs pee Rujenes Semkop. Beedr. sekretara A. Lihzis kunga.

Fr. Lasmans,
Rigas Nodakas dahrskopibas kursu pahrsinis.

— **Tirdsneezibas un ruhpneezibas nodokli** Widsemes pilsehtàm tekoschâ gadâ isdaliti schahdi: Rigai — 193,860 rbl., Jurjewai — 13,640 rbl., Pernawai — 10,861 rbl., Zehsim — 6187 rbl., Walkai — 11,243 rbl., Walmeerai — 5293 rbl., Werawai — 3871 rbl., Wilandei — 2855 rbl., Arensburgai — 2895 rbl., Slokai — 1475 rbl. un Limbascheem — 2231 rbl.

— **Leela eelauschanàs sahdsiba.** 15. aprilî tikusi apsagta pulkstenu taisitaja Grambowa noliktawa Teatra bulwarî № 4. Sagli issahgejuschi seenu, eelihduschi pa zaurumu noliktawâ un nolaupijuschi daschadus pulkstenus un selta leetas par kahdeem 2000 rubleem.

No Tornakalna. Sabraukts dselszeka sargs. Pee Tornakalna stazijas kahds barjeras sargs pakkuwa sem wilzeena, kas nahza no Leepajas us Rigu, un tika nogalinats. Jsmeklescha eesahkta.

No Siguldas. Agrakà Siguldas stazija, kà „Düna-Ztg" raksta, esot eeguhta par ihpaschumu no Peterburgas Petera luteranu basnizas. Winâ eerihkoschot wasaras koloniju, kurâ eeweetoschot basnizas bahrinu patwerstmes audsekus.

No Jkschkiles. Leelu basaru par labu tehwijas kara flotes pastiprinaschanai esot nolehmusi sarihkot weetejâ dseedaschanas beedriba.

No Stukmaneem. Reta jubileja. 1. maijâ schejeenes dselszeka stazijas preekschneekam D. Tinta kungam swinama 30 gadu amata jubileja. Eewehrojams turklaht tas, ka wiku scho ilgo laiku jubilars darbojees us schi pascha Rigas-Orlas dselszeka. Ar sawu usdzihtibu amata ispildischanâ, kà ari ar sawu laipnibu pret ikweenu, kam ar winu darischana, Tinta kungs eemantojis zeenischanu un mihlestibu jo plaschàs aprindàs. K.

Kurseme.

Kursemes gubernators laidis wisu pilsehtu galwàm un wezakeem, aprinka rihzibas komitejàm, aprinku preekschneekeem, polizijmeistereem un semneeku weetu komisareem preekschrakstu, lai tagadejam karam plosotees minetàs personas ruhpetos, ka aktiwajâ armijâ eesaukto reserwistu pakalpalizeji netiktu atstahti pilnigi bes apgahdibas. Truhzigajàm gimenèm tiks sneegti naudas pabalsti, kà ari gahdats par to, lai winu tihrumi tiktu apkopti un apsehti. Gubernatora kungs wehl eewehl minetàm personàm un beedribàm neaprobeschotees weenigi ar teescho peenahkumu ispildischanu, bet isturetees ar sirsnibu un siltu lihdsjuhtibu pret to tehwijas sargu gimenèm, kuri gatawi isleet sawas asinis par winas godu un slawu.

No Leepajas. Naudas wiltotaji. Pagahjuschàs nedekas suhkumâ 4. pilsehtas eezirkna pristaws Blagoweschtschenskis, kà „Lib. Ztg" sino, apzeetinaja Plawu eelâ laulato pahri G. dehl naudas wiltoschanas. Tuhlin isdaritâ kratischanâ atrada daschus wiltotus naudas gabalus, kà ari preeksch winu pagatawoschanas wajadsigos instrumentus. Leeta nodota ismekleschanas teesnesim.

— **Weetejais pasta kantoris** dara sinamu, ka no 18. apr. sahkot pasts no Leepajas us Palangu ees pulkst. 4 no rihta schahdàs deenàs: parastais pasts ar wisadeem pasta suhtijumeem — pirmdeenàs, otrdeenàs, zeturtdeenàs un reektdeenàs; pasts

ar weenu sirgu, tà tad ar weenkahrscheem un apdroschinateem pasta suhtijumeem: sestdeenâs un swehtdeenâs. No Palangas uf Leepaju teek pasts issuhtits tajâs paschâs deenâs pulkst. 9 no rihta un peenahk Leepajâ 5,30 min. pehz pusdeenas.

— **Nokertas pahrdotawu sagles.** 14. aprilî B. kurpju weikalâ. Graudu eelâ, eenehkuschas diwas seeweetes un meklejuschas kurpes pirkt. Ap zenu kaulejotees winas slepus panehma zitu pahri kurpju un gribeja aisbehgt. Tomehr weikala ihpaschneeks pamanija sahdsibu un wainigâs tika apzeetinatas.

— **Nelaimes gadijums uf juhras.** Kahdu nedeku atpakal atgreesâs no swejas laiwa ar trihs swejneekeem. Netahlu no Pehrkones juhrmalas laiwu apgahsa leelee wilni un draudeja apriht wisus trihs. Scho nelaimes gadijumu tomehr pamanija no krasta ziti swejneeki, kureem palaimejâs nelaimigos isglahbt.

No Bauskas apkahrtnes. Lai gan Jurgi tuwumâ, tomehr ar **strahdneeku lihgschanu** weizâs deesgan wahji. Meitas un ganus gan leelakâ daka salihguschi, turpretim puischi un kalpi, zeredami, ka zaur mobilisaziju strahdneeku truhkums buhs leels, turâs pee augstâm algâm. Laukſaimneeki turpretim nogaida, ja daudſ, salihgst pa weenam, lai buhtu kas nepeezeeschamakos saimneezibas darbus padara. Puischi turâs uf 120—130 rbl. gada algas, wisu naudâ rehkinot, kalpi uf 140—160 rbl. gada algas. Meitâm maksaja lihdſ 70 rbl. un ganeem lihdſ 40 rbl., wisu naudâ rehkinot. Wispahrigi war sazit, ka laukstrahdneeku naw truhkums. K.

No Saldus. Kluhdas islabojums. „Latw. Aw." 27. num. sinojumâ no Saldus bij minets, ka Zeezeres pagasts Sarkanajam Krustam par labu seedojis 200 rbl. Tagad nu mums no peenahzigas puses raksta, ka dahwinajuma suma naw bijusi 200 rbl., bet 300 rbl.

No Krona-Auzes. Atkal jauna schuhpniza. „Ja, dihgst gan pee mums tâs schuhpnizas: kà sehnes pehz silta leetus!..." tà daschs labs no schejeeneescheem nopuhschâs un saka. Un pateescham!... Wehl naw gads apkahrt, un jau treschâ wer walâ sawas weesmihligâs durwis. Atkal jauna alus bods — Rigas alus — продажа пива разливочно и на выносъ. No jauna gada sahka eksistet — продажа пива на выносъ. Un tad wehl monopols, — un wisas trihs min. schuhpnizas uf nepilnas werstes... Ko, waj newaram leelitees? Lai tik Deews uf nahkamu gadu padod labu raschu laukaugleem, un juhs redsesseet, waj mehs schos tuhkstoschus nenomaksasim!... Ps.

No Durbes. Ugunsgrehks. 14. aprilî ap pulksten 1 naktî, kà „Lib. Ztg" sino, aisskaneja baiku sauzeeni, kuri wehstija, ka aisdedsees tà sauktais „Bullu" krogus. Par laimi tikai, ka wehjsch nenesa leesmas uf zitu mahju pusi, tà ka weetejeem un Leegu muischas ugunsdsehsejeem isdewâs uguni aprobeschot uf degoscho mahju. Wairak masturigâm gimenèm, kas dsihwoja krogus augschtelpâs, sadegusi wisa mantiba. Uguns zehlonis nesinams. Meestinsch bijis ilgaku laiku pasargats no uguns breesmâm, tadehk jo leelu ustraukumu sazehluschas leesmas tumschajâ pusnaktî.

No Jelgawas.

Deewkalposchanas Sw. Annas basnizâ no 20. aprila lihdſ 27. aprilim. Pilsehtas draudsê deewkalp. swehtdeen 25. aprilî. Deewgald. pulkst. 1/28 no rihta, deewkalp. plkst. 2 pehz pusd.; spred. mahz. J. Reinhards. Ussaukti: Ewalds Tabaks ar Anlihsi Skuju dsim. Swanis; Karls Eduards Matusels ar Annu Slawski; Martinsch Silaks ar Emiliju Saks; Ansis Sprogis ar Trihnu Janson; Krischjahns Balgalwis ar Karlinu Lepschuk; Martinsch Spritzens ar Linu Amaliju Matildu Grofs; miruschi: Ansis Arwids Jakobsons, 6 mehn. w.; Greeta Needra, 7 g. w.; Gustaws Karls Heinrichs Preiss, 31 g. w.; Julija Tupin, 54 g. w.; Karls Matschs, 1 g. w.; Peters Weilands, 3 mehn. w.

Dahwanu eenahzis preeksch jaunâs basnizas: 10 rbl.

Kursemes muischneeziba esot preeksch flotes pastiprinaschanas dahwinajusi 10,000 rbl.

Kursemes kara-lauka lasaretes pahrwalde sanehmusi 14. aprilî no Peterburgas telegramu, ka winas aisszeloschana atlikta uf wehlaku laiku. Domajams, ka aisszeloschana tagad notikschot 5. maijâ.

Sarkanâ Krusta Kursemes pahrwaldê par labu strejoschâs sanitates nodakas sarihkoschanai lihdſ 17. aprilim pawisam eenahkuschi 77,452 rbl. 37 kap.

Preeksch jaunâs Latweeschu basnizas Jelgawâ sanehmu zaur inscheneeri A. Sleedes kungu: no Kristapa Freiman kga 1 rbl., no Jahna Kruhmin k. 2 rbl. 80 kap., no Jahna Osol kga 2 rbl., no Ansa Lejin k. 1 rbl. Fr. Mühlenbachs.

Uf karu. Trihs schejeenes jaunekli: Karlis Schaberts, Arturs Jankowskis un Peteris Grebnews no schejeenes aisbrauza uf tahlajeem austrumeem, lai tur eestahtos aktiwâ kara deenestâ. Jaunekku wezums ir ap 20 gadeem. P. G. ir isturejis otras schkiras sawwalneeku ekſamenu. Jaunekli brauz ar saweem lihdsekleem. Pehdejo wehstuli winu wezaki sanehma no Samaras. A. Sefirs.

Pahrweetoti, skaitot no 10. aprila, uf paschu luhgumu: Jelgawas pilsehtas pristaws barons Vietinghofs par Bauskas pristawu, kamehr Bauskas pristawa palihgs Jegers teek eezelts Jelgawâ par pristawu. Par Bauskas pristawa palihgu teek eezelts pilsehtas polizijas eezirkna usraugs Steinarts.

Nelaimes gadijums. 12. aprilî deenu strahdneeks K. K., strahdajot schejeenes G. ahdu fabrikâ, aiſ Dabeles wahrteem, aiſ pascha neusmanibas tapis no kahda maschinas rata kerts un eewainots labajâ rokâ. K. eeweetots slimnizâ un par notikumu ussahkta ismekleschana.

Pahrtikas pretschu tirgû daschu pretschu zenas tagad pahrgrosiju schâs. Tà peemehram sweests tagad noslihdejis zenâ par peekto daku semaku un tikai maksâ 22—25 kap. mahrzinâ; ari peena prezes stipri sahk slihdet lejup: swaigs peens maksâ tagad 6—7 kap., nostahdinats 2—2½ kap., taisits peens 6 kap., beess peens 9—10 kap., kehrnes peens 3½—4 kap. stopâ, krehjums, swaigs 10—12 kap., skahbs 40—45 kap. stopâ. Gaka maksâ: teka 7—10 kap., wehrscha 10—14 kap., aitas gaka, swaiga 8—10 kap., schahweta 8—11 kap., zuhkas gaka, swaiga 14—18 kap., schahweta 17—22 kap. mahrzinâ. Nokautas zuhkas maksâ 260—290 kap. podâ. Dahrsu saknes: burkani 4—5 kap. garnizâ, kahli 1—3 kap. gabalâ, kahposti, swaigi 2—3 kap. galwâ, skahbi 2—3 kap. stopâ, kartupeli, rosâ 60—70 kap., baltee 70—80 kap. mehrâ, sirni 4—6 rbl. mehrâ, garnizâ 15—28 kap., pupas koti maſ teek uswestas; lehzas maksâ 180—220 kap. mehrâ, ausas 125—140 kap., meeschi 180—200 kap., rudsi, ap 110—115 mahrz. smagi, 210—240 kap. mehrâ, schahwetee tai paschâ smagumâ 230—260 kap. mehrâ, kweeschi 270—300 kap. mehrâ. Gakas lopi, pehz dsihwa swara, maksâ ap 2 rbl. podâ, swaigpeenes gowis ap 7 rbl. pehz katra stopa peena wairuma deenâ, dsihwas zuhkas ap 250 kap. podâ, siweni 2—5 rbl. gabalâ, wistas 50—80 kap. gabalâ, vihles 70—80 kap. gabalâ, tihtari 2—4 rbl. gabalâ, wistu olas 2 kap. gabalâ, pihlu olas 2½—3 kap. gabalâ. Seens maksâ 3—3½ rbl. birkawa, ahbolinsch 2½—3 rubl. birkawa, salmi 150—200 kap. birkawa; malka 100—140 kap. wesuminsch. w

Sirgu tirgus no 15. lihdſ 17. aprilim bija koti isdewigs. Stakkôs bija sawesti ap 300 gan Kreewu, gan ari Schihdu sirgu andelmanu dahrgee sirgi un uf laukuma atradâs ap 8—9 simti pa leelakai daksai lauzeneeku darba sirgu. Neluhkojotees uf dubkaino tirgus laukumu, tirgoschanâs ar darba sirgeem gahja ihsti spirgti paschu lauzeneeku starpâ. Sirgu zenas bija mehrenas. —ts.

Sahdsibas. Schejeenes eemihtneeze K. K., kura dsihwo aiſ Annas wahrteem № 8, sinoja polizijâ, ka 13. aprilî, pa to laiku, kamehr winas mahjâs nebijis, iſ winas dsihwokla winai issagti pulkstens, 3 rubli wehrtibâ. Sahdsibâ top apwainots kahds K. — Bramberges pagasta S. mahjâs dsihwojoschais K. T. sinoja polizijâ, ka 10. aprilî schejeenes W. seltera pahrdotawâ, Leelajâ eelâ № 57, winam iſ kabatas issagts sudraba kabatas pulkstens, apmehram 8 rubli wehrtibâ. Sahdsibâ F. tur aisdomas uf kahdu N., kura nemta ismekleschanâ. — Katoku eelâ № 44 dsihwojoschais M. L. sinoja polizijâ, ka pa to laiku no 24. marta lihdſ 10. aprilim iſ wina dsihwokla winam issagtas daschas leetas, apmehram 15 rubli wehrtibâ. Kahda T., uf kura schinî sahdsibâ ir aisdomas, nemta ismekleschanâ.

Wisjaunakâs sinas.

Kreewu telegram-agentura.

Peterburgâ, 17. aprilî. Keisariskâs Majestates ar Saweem Wisaugstakeem Behrneem pahrgahja uf Zarskoje Selo.

Irkutskâ, 17. apr. Keisariskâ Augstiba Leelkuass Kirils Wladimirowitschs naktî uf sestdeenu aisbrauza uf Peterburgu.

Sewastopolê, 18. apr. Wizeadmirals Skridlows otrdeen aisbrauks uf tahlajeem austrumeem.

Port-Arturâ, 18. apr. „Now. Krai" issaka baschas, waj tik Japanu torpedu laiwas naktî uf 15. apr. neesot no jauna ismetuschas mihnas ahrejâ reidâ. No salasitâm skabargâm issinats, ka eenaidneeks schauj milinita granatas. Pehdejâs 24 stundâs wiss bijis meerâ.

Waschingtonâ, 1. maijâ (18. apr.). Sen-Luijas pasaules isstahde tika no presidenta Roswelta atklahta, speeschot Waschingtonâ uf elektriskas pogas.

Atenâs, 1. maijâ (18. apr.). Turku waldiba pasinoja Greeku suhtnim Smirnas walija wehstijumu, kurâ wisa waina teek ustrauta Greeku konsulata eerehdneem. Schè domâ, ka apstahkli war tapt nopeetni, ja Turku waldiba peekristu walija usskateem.

Stokholmâ, 1. maijâ (18. apr.). Walstssaeima atwehleja 6 milj. kronu preeksch jauneem marines isdewumeem.

Wehstules un atbildes.

Abon. 3837. Juhsu niknais usbrukums ekspedizijai (Juhs gan nepareisi adresejuschi redakzijai) ir pawisam bes pamata. 25. num. ir Alk. abonenteem, tapat kà wisi ziti, pareisi issuhtits. Buhtu Juhs mums agrak pasinojuschi, ka neesseet sanehmuschi, tad buhtum warejuschi meklet pakal, kur suhtijums zelâ noklihdis. Tagad likſim pa otrâm lahgâm issuhtit. Agraku peeprasijumu no Jums nekahdu neesam sanehmuschi. Sinamais prospekts mums bij masakâ skaitâ peesuhtits, nekà wajadseja, tadehk ari dascheem ekſemplareem peetruhka.

Isdewejs un redaktors: Dr. Bielenstein.
Redaktors: J. Weissmanis.
Дозволено цензурою. Рига, 19-го апрѣля 1904. г.
Drukats pee J. F. Steffenhagenaun dehla Jelgawâ.

S l u d i n a j u m i.

Sehns,
wislabaki lauzineeks, kas wehletos par mahlderi mahzitees, war peeteiktees pee **W. Puhpola** Jelgawâ Pasta eelâ № 37.
Turpat wajadsigs kreetns mahlderu strahdneeks.

Laiwas wedeji
preeksch keegelu frakts uf Rigu, war peeteiktees Stalgenes keegelu fabrikâ.

Behrnu ratinus
glihtus un isturigus, peedahwà lehti, un ari apsinigi islabo Jelg. Pasta eelâ № 5, J. Berg, kurwju weikalâ.

Putnu sunis
garu spalwu (Setters, kuze) bruhnu galwu un wiszaur sihkeem bruhneem raibumineem, dseltenu purnu un dseltenâm kahjâm, peektdeen, 16. aprilî, aiſ Dobeles wahrteem, uf schosejas, noklihda. Pret pateizibas algu nododams Jelgawâ, Swehtes eelâ № 22 dſ. 1.
No pirkschanas lai fargâs.

Lehzas
labi dihgstoschas, **pahrdod** Jelg. pee Annas wahrteem № 18, pretim dselszeka stanzijai. **J. Hust.**

Jelgawâ teek isgatawoti
wisadi swari
kà: **galda, dezimal** u. t. t., ari wezi teek nemti islabofchanâ un pehz **jaunâ likuma** nostempeleti.
Chr. Bieman's,
atslehdsneeku meistars,
№ 21 Katolu eelâ № 21.
Mahzeklis wajadsigs.

Brahki Hall,
fenak A. Schweissing
Jelgawâ Leelajâ eelâ № 14. Jelgawâ
peedahwà no sawa bagatigà krahjuma:
Katuna, muselina un satina stoffus,
wilnas kleischu un blusu stoffus,
galwas lakatus, apleekamos lakatus un schalles,
audekla un kokwilnas prezes,
kungu uswalku un paletosu stoffus,
leetus fargus, gumijas galoschas u. t. t.

Labakais draugs mahgai!
Sargatees no pakaldarinajumeem!

Wihns
Sen-Rafael
eeteizams kà
loti leelâ mehrâ stiprinoschs un sagremoschanu paweizinoschs.
Broschuru par Sen-Rafaela wihnu, kà barojoschu, stiprinoschu un dseedinoschu lihdsekli no Dr. de Barre, issuhta uf peeprasijumu.
Loti labas garschas!
Compagnie du vin St.-Raphael
Valence, Drome.

Lehtus un isturigus
wasaras stoffus
uswalkeem un wasaras mehteleem peedahwà leelâ iswehlê,
Karla Berris
drehbju magasina Jelgawâ,
Palejas eelâ № 2.
NB Pee eepirkumeem teek uf wehleschanos bes atlihdsibas peegreesti uswalki un mehteli pehz jaunakajeem modes paraugeem.

Buhw-apkalumus,
WARD
amatneeku darba rihkus
no Warda fabrikas,
dahrsa un bischkopibas rihkus
peedahwà leelâ iswehlê
Johannes Mitschke
tehrauda leetu un medibas eerotschu noliktawa, kehka un mahjsaimneezibas rihku magasina, **Rigâ, Kungu eelâ № 11.**

Smehketaju kungeem!
Tà kà Goudron-hilses naw wairs agrakà wehrtibâ, tad zehlees prasitums pehz labâm un tomehr lehjâm hilsem. Scho robu ispildit usnehmuschâs
Dim-hilses no
A. N.
Bogdanowa
tabakas fabrikas noliktawa
Jelgawâ, Katoku eelâ Nr 12.
Minetâs Dim-hilses ir iſ stempeleta frantschu papira, glihti strahdatas un dabonamas wairak lauku un pilsetas bodês.
NB. Tàpat ari **ihstas Zarskija hilses** (ar glihtu walsts ehrgli), un **Berlines hilses** (katrâ kastitê no 100 un 250 gab. ihpascha dahwana) ir eewehlamas. — Teizami papirosi: **Barskija** 10 gab. 3 kap. un **Troika** 20 gab. 5 kap.
Smarschiga tabaka: **Express № 18** ¼ ℔ **40** kap., ⅛ ℔ **20** k. **Express № 8** ¼ ℔ **28** kap., ⅛ ℔ **14** kap.

Ar scho pasinoju
Leepajas zeen. publikai,
ka manâ weikalâ, pee tirgus,
Latweeschu Awises
dabujamas ari
pa nummurcem.
Maksâ 3 kap. nummurs.
Augstzeenibâ
Emils Voegeding.
NB. Peenem **sludinajumus** un **apstellejumus** ari uf „**Wehrotaju**" un ziteem **laikrakstcem.**

Tapetes

greestu rosetes, logu rollos, seenas papu

leelâ iswehlê

par sewischki lehtàm zenàm

dabujami pee

J. M. Trofimowa,

Rigâ, Kungu eelâ, № 10, lampu noliktawâ.

Wehlos pirkt

waj Jelgawâ mahju ar auglu un faknu dahrsinu, wislabak pee upes, waj lauku mahju us upes krasta netahlu no Jelgawas. Kas war tahdu usrahdit, dabon pateizibas algu. Adr.: фотографу Ж. Мангалу, Вокзальная ул. № 5 г. Либава.

Semes gabals

un faknu un auglu dahrss isnomajami. Peeprasit Jelg. pee Masajeem wahrteem № 21 no pulkst. 6 wakarâ, swehtdeenâs plkst. 3 p. pusd.

Masa mahjina

lihds ar 4 puhraweetàm semes, semenu un auglu koku dahrsu, pahrdodama Tetelmindes pagastâ 5. werstê no Jelgawas uz Bauskas zeła. Peeprasit pee ihpschn. Weiland.

Mahzeklis

wajadsigs pee stellmachera meistera Jautschus, Jelg. Katoku eelâ № 56. Turpat federu **rati** pahrdodami.

Puisis,

kas prot semes darbus, wajadsigs Jelg. Altonas behrnu patwerstmê, ais Masajeem wahrteem uz Schagares zeła № 25.

Kaleja sellis

no laukeem teek meklets. Tuwak, sinas pee Dempelsona kga, Jelg. Leelajâ eelâ № 29, alus bodê.

Jaunawa,

kura runà Latweeschu un Wahzu walodas, prot schuht un ari gribetu saimneezibâ nodarbotees, war peeteiktees Jelgawâ, Malkas eelâ № 1 a pee **Blumberg** kundses.

Deenestmeita

ar labàm leezibàm wajadsiga. Peeprasit schi laikraksta ekspedizijâ.

Jelgawas Annas draudses

koris.

Tà ka V. Dseesmu swehtki atlikti, tad atkal jauni dseedataji war peeteiktees pee kora wadona J. Waldmana Jelgawâ Skrihweru eelâ № 44.

Peedahwaju ihstos Eeksch-Kreewijas rupjus rudsu (maises)

miltus

un wislabakàs Norwegu tauku

silkes.

J. Droschprat,

Jelgawâ Katoku eelâ № 60.

Wisadas **mahlderu**

krahsas,

ahtri schuhstoschu

fernizu

un

pindseles

peedahwà **K. Heilsbergs,**

Jelgawâ Akzises eelâ № 7.

Wislabako

logu stiklu

wisadôs leelumôs

peedahwà

Mag.

J. Hertela

apteek. preeksch pahrdotawa

Jelgawâ Pasta eelâ № 13.

Wisadus

buhw-apkalumu peederumus,

[weetojamas, is kałamas dselses

wahrischanas-krahsnis,

kuras eetaupa 50% dedsinamo materialu

derigas willàm, muischàm, saimneezib. un weesniz.

peedahwà

J. Redlicha anglu magasina, Rigâ.

Cyrus H. Mc. Cormick

Rigâ, Herdera laukumâ Nr. 3.

Fabrikas noliktawa preeksch Seemel-Kreewijas un Sibirijas.

Pilnwarneeks R. I. Herrick.

Wisleelakà no wisàm pastahwoschàm płaujas maschinu fabrikàm pasaulê.

Pastahwigi leelâ krahjumâ:

Mc. Cormick kuhłu sehjeji
" " labibas płahweji „Daisy"
" " sahles płahweji
" " seena grahbekli
" " trinamee aparati
" " saischu deegs.

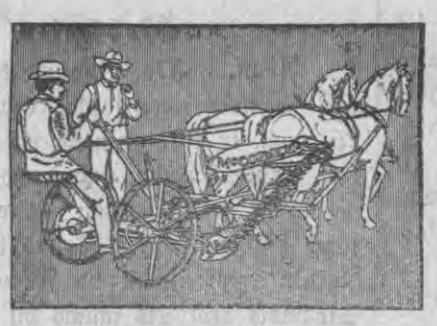

Bagatigs krahjums reserwes dału.

Eestrahdajuschees monteeri katrâ laikâ bes maksas dabujami.

Płaschi katalogi par welti un par brihwu.

Ed. Zehder's — Rigâ,

Karła eelâ № 11.

Laukšaimneezibas maschinu noliktawa

eeteiz

Richard Garrett un dehla Leistonâ (Anglijâ)

kà sen gadeem par labakàm atsihtas un wisplaschaki isplatijuschàs

lokomobiles un twaika kułmaschin.

wissaunakàs konstrukzijas.

Kułgarnituras pilnâ sastahwâ,

kuras skaidri nosortetus, tirgoschanai derigus graudus isdod, ar 3, 4, 5, 6, 8, 10 un 12 sirgu spehku.

Wehstuku adrese: **Ed. Zehder — Rigâ.**

Gehpela un rokas kulmaschinas

wissaunakàs konstrukzijas.

Anglu sugas ehrselis

„Admiral"

aplez kłwes. Sezłaschanas maksà masgrunteekeem **6** rbł.

Leel-Behrses muischas walde.

Mahzibu

schnitu sihmeschanâ, peegreeschanâ un dahmu garderobju schuhschanâ kà ari sewischkôs kursôs: konfekziju, weschas schuhschanâ, rotas un mahkslas rokdarbôs **pasneedz**

Marie Gläser,

Rigâ, L. Kehnimu eelâ № 35, 2 tr., preti Wahzu Amat. beedribai.

Lauzeneezèm ari pansija.

Bastarda ahbolina

sehklas pahrdod lehti Platones Balzer-Belmanu mahju saimneeks, pee Reschumuischas.

Smehde

isnomajama no 23. aprila ar un bes amata rihkeem. Peeprasama Jelg. Skrihwera eelâ № 58 pee **Birkman** kunga.

Anglu kokus,

kà: ahbeles, bumbeerus, kirschus, pluhmes un wisadus ogu un gresnuma kruhmus

peedahwà

J. Brankschewitza

mahkslas un tirdsneezibas dahrsneeziba **Jelgawâ.**

Jelgawas Amatn. beedribâ.

(Adolfa Allunana wadibâ).

Swehtdeen, 25. aprilî 1904. g.

Pehz wisu schkehrslu nowehrschanas.

Ari pihlars!

Dseedaschanas luga 6 tehlojumôs no Adolfa Allunana.

Jaunàs kuplejas dseedàs **Adolfs Allunans** un **Wilis Reflers.**

Pehz israhdes

deja

ar brihwu eeeju teatra apmekletajeem. Biletes eepreeksch dabonamas pee **Th. Freija** kga, Katoku eelâ № 40.

Płaujeet ar

Milwaukee

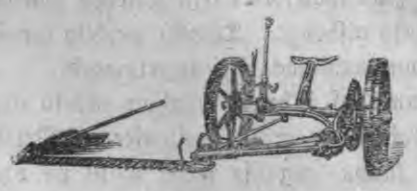

sahles un labibas płahwejeem.

Weegli wilkschanâ. Weegli darbâ. Stipri un isturigi. Daudz labas atsauksmes is Baltijas gubernàm. Reserwes dałas pastahwigâ krahjumâ.

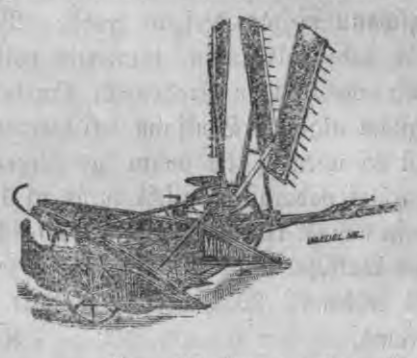

Sirgu grahbekli „Buffalo" un „Tiger" ar koku un dselsu riteneem.

Laukšaimneeku sabeedriba

„Paschpalihdsiba"

(Selbsthilfe)

Rigâ, Walnu eelâ № 2.

J. Kronbergs, Rigâ.

Kungu eelâ № 28,

peedahwà preeksch schejeenes zeleem taisitus

welosipedus „Baltica"

kuri atsihti par teizamakeem dehł winu leelas isturibas un weeglas eeschanas — par pasemineetàm zenàm — sahkot no 85 r.

Schujmaschinas „Baltica"

no slawenakàm ahrsemju fabrikàm. Mehrenas zenas. Pirzejeem pamahziba wisadôs modernôs isschuwumôs par welti. — **Krahjumâ** riteni gumijas **Excelsior, Kontinental** un **Dünlop** rehpas, ka ari **wisi** ziti welosipedu un schujmaschinu **peederumi** — wairumâ un masumâ. — **Isłabojumi** teek ahtri, pareisi un lehti isdariti.

Pirms pahrleezinatees — tik tad pirkt!

Eewehrojams!!!

Jauna peena nokrejmoschanas maschina „Pumpa separators".

Nepahrspehjams jaunakais isgudrojums.

„Pumpa separators" sawas nepahrspehjamas konstrukzijas un sawu apbrihnojamo labumu dehł ir dehwejams par **„nahkamibas separatoru".**

Wina sewischkee labumi ir schahdi:

1) **„Pumpa seperatoram"** naw wirsû peena trauka, kura atkahrtota peepildischana ir trauzejoscha un pagehr leeku laiku, bet weenkahrschi eerihkots metala pumpis; maschinu darbinot, peenu no kaut kahda peena trauka pumpè taisni maschinâ, zaur ko darbs loti top weizinats.

2) **„Pumpa separatoram"** ir wisweenkahrschakà konstrukzija, jo maschinai ir tikai 2 dsineja rati un wiswairak dilstoschà wahrpstas skruhwe pahrmainama. Schi skruhwe, ja ta ilgaku laiku leetojot tomehr jaatjauno, ismaksà tikai neezigu naudu. Maschinas welbomis guł wisur misina lehgerôs un łałab newar nekad sadilt.

3) **Wisa ahtri tekoscha dsineju eetaise tek pilnigi ełłâ, łałab newar nekad noleetotees.**

4) Gandrihs wisas ełłojamàs dałas ełłojamas tikai zaur weenu ełłoschanas trauzinu — leetota ełła sakrahjàs kahdâ trauzinâ, no kura to atkal war otrreis leetot, — łałab eewehrota leelaka taupiba.

5) **Isnemama un pahrmainama trumeła wahrpsta.**

6) **Apbrihnojami weegla un kłusa gaita.**

7) Weenkahrscha trumeła konstrukzija. No zineta tehrauda skahrda isgatawotee trumeła eelikuma spahrni **naw** saweenoti zaur ruhsai padoteem engischeem, bet sakopoti us weegli attaisama neruhsejoscha metala rinka, łałab katris spahrns par sewi weegli nonemams un peeleekams. Trumulim **naw** nekahdu gruhti istihramu stuhru, kaktinu un zaurumu, bet tihrihschana isdarama apbrihnojami weegli un ahtri.

8) **„Pumpa separatora"** nokrejmoschanas spehja ir arweenu wahrdu sakot **„nepahrspehjama".**

Pehz profesora Gerbera analises, analisi isdarot ar prezisijas analises aparatu, palika wahjpeenâ tiko nomanamas tauku dałas.

Par separatora pilnigo nokrejmoschanas spehju weeglo gaitu un isturibu top pilnigi galwots. Ar Pumpa separatoru esam gatawi un wehlamees ar kaut kuru zitas sistemas separatoru nokrejmoschanas spehjâ sazenstees.

Pumpa sepatori № 0 nokrejomo stundâ 125 stopi (150 Litr.), maksà 85 rbł. Pumpa separatori № 1 nokrejmo stundâ 260 stopu (300 Litr.), maksà 135 rbł.

Weetneeki preeksch Kursemes

Jehkuls & Oscheneeks

(ihpaschneeks W. Oscheneeks).

№ 37. Jelgawâ Katoku eelâ № 37.

Дозволено цензурою. Рига, 19-го апрѣля 1904 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

(Te klaht 1 peelikums.)